SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:600

av Edmir Mehmeti (M)

Skärpt straff för angrepp mot samhällsviktig livsmedelsförsörjning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningar och möjligheter att införa en uttrycklig straffskärpningsgrund för brottsliga angrepp mot samhällsviktig verksamhet vilka allvarligt stör eller innebär konkret fara för störningar i viktiga samhällsfunktioner, såsom livsmedelsförsörjningen, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den 2 november drabbades Ica Kvantum i Sjöbo och flera andra livsmedelsbutiker runt om i Sverige av misstänkta cyberattacker mot sina kyl- och fryssystem. Temperaturerna höjdes till omkring 50 grader och stora mängder livsmedel förstördes. Enbart i butiken i Sjöbo uppskattades värdet av de förstörda varorna till uppemot en miljon kronor.

Livsmedelsbutikerna är inte vilka verksamheter som helst. De utgör en viktig del av samhällets livsmedelsförsörjning och har en central funktion i Sveriges beredskap. Angrepp mot dessa verksamheter riskerar därför att få konsekvenser som sträcker sig långt bortom den ekonomiska skadan för den enskilda företagaren.

Svensk lagstiftning innehåller redan bestämmelser om dataintrång och sabotage. Det bör däremot tydligare framgå om brottsliga angrepp mot samhällsviktiga verksamheter

som allvarligt stör eller medför konkret fara för allvarliga störningar i livsmedelsförsörjningen ska betraktas som särskilt allvarliga.

Av gällande rätt följer att omständigheter såsom omfattande skadeverkningar, angrepp mot kritisk infrastruktur och påverkan på samhällsviktiga funktioner redan kan beaktas vid bedömningen av bland annat grovt dataintrång, grov skadegörelse och sabotage. Bedömningen sker dock inom ramen för en samlad prövning i det enskilda fallet. För att tydligare markera allvaret i angrepp som hotar samhällets grundläggande funktioner bör det övervägas att införa en uttrycklig straffskärpningsgrund när brottslighet riktas mot samhällsviktig verksamhet och riskerar att allvarligt störa exempelvis livsmedelsförsörjningen.[1]

Regeringen bör därför se över brottsbalkens bestämmelser om straffvärdesbedömning i syfte att säkerställa att sådana angrepp uttryckligen utgör en försvårande omständighet, i den mån förhållandet inte redan beaktas genom brottsrubriceringen.

Edmir Mehmeti (M)

[1] Riksdagens utredningstjänst, RUT 2026_978 Cyberangrepp mot digitala styrsystem - Slutleverans, dnr 2026:978.